

บันทึกการตอบข้อหารือศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

เรื่อง อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการเปรียบเทียบปรับ

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการ ได้มีหนังสือที่ สป ๐๐๓๒.๐๑๑/๓๗๑๓ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ถึงศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข เพื่อขอหารือ เรื่อง อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการเปรียบเทียบปรับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้วยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการ ได้รับข้อหารือจากเทศบาลปู้เจ้าสมิงพรายว่า กรณีสถานประกอบกิจการโดยไม่ได้รับใบอนุญาตหรือไม่ต่อใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีความผิดมาตรา ๓๓ และมีโทษตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งโทษดังกล่าวเกินอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่จะทำการเปรียบเทียบปรับได้ และต้องส่งเรื่องเข้าสู่คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีพิจารณา ทำให้การปฏิบัติงานล่าช้าและเสียค่าใช้จ่ายในการจ่ายเบี้ยประชุมกรรมการอีกด้วย

เทศบาลเมืองปู้เจ้าสมิงพรายขอเสนอให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อเพิ่มอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และลดค่าใช้จ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการจึงขอหารือว่า การดำเนินการในกรณีดังกล่าวข้างต้นสามารถดำเนินการได้หรือไม่อย่างไร

ความเห็นในประเด็นข้อหารือ

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข ได้พิจารณาประเด็นข้อหารือดังกล่าวแล้ว เห็นว่า ตามบทบัญญัติมาตรา ๕๕^๒ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ใบอนุญาตมีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต และการต่ออายุใบอนุญาตต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุพร้อมกับชำระค่าธรรมเนียม และให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ซึ่งการต่ออายุใบอนุญาตเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบกิจการที่จะต้องดำเนินการยื่นคำขอต่อนอายุใบอนุญาตก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ หากผู้ประกอบกิจการมายื่นคำขอต่อนอายุหลังใบอนุญาตสิ้นอายุและมีการประกอบกิจการระหว่างที่ไม่มีใบอนุญาตจะมีความผิดฐานประกอบกิจการโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๓๓^๓ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๑๕๘๘ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ซึ่งศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุขมีถึงนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการ

^๒ มาตรา ๕๕ บรรดาใบอนุญาตที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาตและให้ใช้ได้เพียงในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นที่ เป็นผู้ออกใบอนุญาตนั้น

การขอต่ออายุใบอนุญาตจะต้องยื่น คำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอพร้อมกับเสียค่าธรรมเนียมแล้วให้ประกอบกิจการต่อไปจนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต

หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

^๓ มาตรา ๓๓ เมื่อพ้นเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๒๑(๑) ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการตามประเภทที่มีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามมาตรา ๓๒(๑) ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ต้องระวางโทษตามมาตรา ๗๑^๔ และบรรดาค่าธรรมเนียมและค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๖๔

ทั้งนี้ นอกจากเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบกิจการที่ต้องมายื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนใบอนุญาตจะสิ้นอายุตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ยังเป็นหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นในการกำกับดูแลให้ผู้ประกอบกิจการดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ หรือเงื่อนไขที่กฎหมายได้กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามกฎหมายซึ่งจะเป็นการช่วยลดภาระในการเปรียบเทียบคดีกับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ส่วนกรณีที่พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีในการเปรียบเทียบคดีกับผู้กระทำความผิด เนื่องจากบทกำหนดโทษตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเป็นโทษทางอาญาจึงต้องมีความรอบคอบและรัดกุมในการพิจารณากำหนดอัตราโทษอย่างระมัดระวังและไม่เป็นการใช้อำนาจเฉพาะบุคคล เพื่อป้องกันการใช้อำนาจโดยมิชอบด้วยกฎหมาย จึงจำเป็นต้องกำหนดให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี เพื่อใช้ดุลพินิจในการถ่วงดุลอำนาจในการพิจารณากำหนดอัตราโทษด้วยความเหมาะสม และให้เกิดความเป็นธรรมในการคุ้มครองสิทธิทางสุขภาพของประชาชน หากกำหนดให้เป็นอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจเกิดปัญหาในเรื่องของการใช้ดุลพินิจในการพิจารณากำหนดอัตราโทษที่ไม่เหมาะสมและเกิดความไม่เป็นธรรมต่อประชาชนได้

สำหรับการเสนอให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อเพิ่มอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เห็นว่า หากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เรื่องใดที่มีผลกระทบต่อการทำงานราชการส่วนท้องถิ่นใดราชการส่วนท้องถิ่นนั้นสามารถเสนอประเด็นดังกล่าวต่อคณะกรรมการสาธารณสุข เพื่อเป็นข้อเสนอต่อการปรับปรุง แก้ไข พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ โดยราชการส่วนท้องถิ่นอาจเสนอประเด็นปัญหาดังกล่าวต่อที่ประชุมคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดเพื่อให้เป็นผู้เสนอประเด็นต่อคณะกรรมการสาธารณสุขต่อไป แต่ทั้งนี้การเสนอประเด็นในการปรับปรุง แก้ไข พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น จะต้องมีข้อมูลประกอบการเสนอประเด็นที่ครอบคลุมและชัดเจน เช่น สภาพปัญหา ความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้น จำนวนหน่วยงานที่ได้รับผลกระทบในเรื่องดังกล่าว เปรียบเทียบข้อดีข้อเสียระหว่างกฎหมายที่ได้มีการแก้ไขกับกฎหมายเดิม ภาระค่าใช้จ่าย และข้อเสนอต่อการปรับปรุงกฎหมายที่จะสามารถแก้ไขปัญหาได้ เป็นต้น เนื่องจากการพิจารณาปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมาย นั้น คณะกรรมการจะต้องพิจารณาข้อมูลประกอบการพิจารณาให้ครบถ้วนและรอบด้าน เพราะการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มีผลกระทบต่อการทำงานตามกฎหมายของราชการส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการศึกษาข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาโดยละเอียดรอบคอบในทุกประเด็นและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

สมชาย ตู๊แก้ว

(นายสมชาย ตู๊แก้ว)

ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๐

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไขโดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณสุขเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๒) ก็ได้

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ใช้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสำหรับสถานที่แห่งเดียว

^๔ มาตรา ๗๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ